

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

SPIS TREŚCI

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ:

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.....str. 5
2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....str.5
3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....str.6
4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....str.6
5. Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia.....str.7
6. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.....str.8
7. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego....str.8
8. Postępowanie dyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły.....str.8
9. Postępowanie w przypadku stwierdzenia agresywnych zachowań ucznia w stosunku do innych uczniów lub pracownika szkoły.....str.9
10. Postępowanie nauczyciela wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy str.10
11. Postępowanie nauczyciela w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia, że dziecko może być/jest krzywdzone w domu.....str.10

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI/ PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJACH ZNALEZIENIA LUB POWZIĘCIA INFORMACJI O ZNAJDOWANIU SIĘ NA TERENIE SZKOŁY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH I INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI LUB PRZEDMIOTÓW:

1. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji, przedmiotów.....str.11
2. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego.....str.11
3. Postępowanie w czasie zagrożenia bombowego str.12
4. Postępowanie w przypadku stwierdzenia posiadania przez ucznia niebezpiecznych przedmiotów.....str.12
5. Postępowanie w przypadku otrzymania podejrzonej paczki lub koperty.....str.13

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJI ZAGROŻENIA PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ:

1. Etap I – działania interwencyjne.....str.13
2. Etap II – działania wspierające.....str.13
3. Wskazówki dla nauczyciela pracującego w bezpośrednim kontakcie z uczniem po próbie samobójczej.....str.14

WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA DO POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY CHCE OKALECZYĆ SIEBIE LUB INNYCH.....str.14

ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIĄ (z wyjątkiem śmierci samobójczej) str.14

ZASADY POSTĘPOWANIA W RAZIE KONIECZNOŚCI POWIADOMIENIA O ŚMIERCI UCZNIĄ str.15

ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W RAZIE EPIZODU PSYCHOTYCZNEGO UCZNIĄ str.16

ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NIESPEŁNIANIA PRZEZ UCZNIĄ OBOWIĄZKU SZKOLNEGO/NAUKI.....str.16

ZASADY POSTĘPOWANIA W RAZIE NISZCZENIA PRZEZ UCZNIĄ MIENIA SZKOLNEGO I WYRZĄDZANIA SZKÓD INNYM UCZNIOM.....str.16

AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. O postępowaniu w sprawach nieletnich;
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. O przeciwdziałaniu narkomanii , z późniejszymi zmianami;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 20 maja 1971r. Kodeks wykroczeń;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego;
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560 i 1669);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949 ze zmianami);
- Ustawa Kodeks Postępowania Cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz. U. z dnia 1 grudnia 1964 r., Nr 43 poz. 296);
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jednolity - Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55; z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882 z późn. zm);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31 grudnia 2002 r. ;
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy ;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
- Status Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 we Wrocławiu.

POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH NA TERENIE SZKOŁY

A. ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJACH ZAGROŻENIA DZIECI I MŁODZIEŻY DEMORALIZACJĄ:

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenie się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powinien:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. **Wychowawca** informuje dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
3. **Wychowawca** wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. w przypadku potwierdzenie informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, **dyrektor szkoły** pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę do spraw nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304§ 2 Kodeksu Karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

II. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców oraz sąd rodzinny.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomić policję lub sąd rodzinny.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art.3 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 im. Władka Zarembowicza we Wrocławiu

III. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzeń.
4. Sporządza notatkę służbową.

IV. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa

samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły
3. Rodziców ucznia powiadamia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa wychowawca klasy.
4. w przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znaną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę ustalen wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończyła 17 lat.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję(art.4Upn i art. 304 Kpk).

V. Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia:

- nauczyciel nakazuje uczniowi zwrot tytoniu i informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy;
- wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców ucznia oraz odnotowuje fakt w Karcie Zachowania Ucznia;
- wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami. Protokół ze spotkania;
- uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72.

VI. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych środków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i – uciekając – porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VII. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy,
- powiadomienie rodziców,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

VIII. Postępowanie dyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu na terenie szkoły:

- przyjęcie do wiadomości informacji o przestępstwie (wykroczeniu) i zapewnienie dyskrecji przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym, odnotowanie godziny zgłoszenia oraz zapytanie o przyczynę ewentualnej zwłoki w podaniu tej informacji (unikanie konfrontacji świadków),
- zapewnienie w miarę potrzeby, niezbędnej pomocy lekarskiej pokrzywdzonemu,
- sprawdzanie w sposób dostępny i bez zbędnej zwłoki wiarygodności wiadomości:
  - a) jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków, uwiarygodnić informację,
  - b) sprawdzić, czy zdarzenie miało miejsce na terenie szkoły oraz czy miało miejsce podczas zajęć szkolnych i ustalić jego uczestników,

- c) w rozmowie z pokrzywdzonym ustalić liczbę sprawców i ich dane personalne,
- d) nie nagłaśniać zdarzenia.

IX. Postępowanie w przypadku stwierdzenia agresywnych zachowań ucznia w stosunku do innych uczniów lub pracownika szkoły:

1. W przypadku, gdy uczeń lub grupa uczniów przejawia zachowania agresywne lub używa przemocy o niskim stopniu szkodliwości:

- w zakresie agresji słownej: wyśmiewanie, przedrzeźnianie, szydzenie, ublizanie, przezywanie bez użycia wulgarnych i obraźliwych słów (np. „ty kujonie”), wybuchy złości;
- w zakresie agresji fizycznej: zabawy agresywne nie wyrządzające krzywdy, robienie groźnych min, nerwowe siadanie, celowe zanieczyszczanie pomieszczenia dające się posprzątać (np. darcie i rozrzucanie kartek), nauczyciel:
  - a) przerywa zachowanie agresywne,
  - b) ustala dane personalne ucznia,
  - c) zwraca uwagę uczniowi określając jego zachowanie jako niewłaściwe,
  - d) udziela ustnego upomnienia,
  - e) odnotowuje zajście w kartach zachowań uczniów.

2. W przypadku, gdy uczeń lub grupa uczniów przejawia zachowania agresywne lub używa przemocy o średnim stopniu szkodliwości:

- w zakresie agresji słownej: straszenie, odgrażanie się, wydawanie nieprzychylniej opinii, przezywanie, wyśmiewanie, przezywanie z użyciem słów obraźliwych czy wulgarnych;
- w zakresie agresji fizycznej: trącanie, powtarzające się poszturchiwanie, popchnięcia z zamiarem zrobienia krzywdy, uderzanie przedmiotami np. o podłogę czy meble, uporczywe kopanie w przedmioty, rzucanie przedmiotami, plucie, gryzienie, szczypanie, zabawy wyrządzające krzywdę, celowe zanieczyszczanie pomieszczenia nie dające się sprzątnąć, nauczyciel:
  - a) przerywa zachowanie agresywne,
  - b) ustala dane personalne ucznia,
  - c) zwraca uwagę uczniowi określając jego zachowanie jako niewłaściwe,
  - d) informuje wychowawcę klasy,
  - e) wychowawca wyjaśnia i ocenia sytuację,
  - f) wychowawca wyciąga konsekwencje zgodnie z Punktowym Systemem Oceniania Sportowej Szkoły Podstawowej Nr 72 im Władka Zarembowicza,
  - g) zawiera ustny kontrakt z uczniem mający na celu zaniechanie agresji lub przemocy,
  - h) w przypadku powtarzającego się zachowania agresywnego wychowawca informuje pedagoga szkolnego oraz powiadamia rodziców. Rozmowa wychowawca, pedagog, rodzic, protokół ze spotkania.

3. W przypadku, gdy uczeń lub grupa uczniów przejawia zachowania agresywne lub używa przemocy o wysokim stopniu szkodliwości:

- w zakresie agresji słownej: zachęcanie do agresji, wyłudzenie, zastraszenie pozbawieniem zdrowia lub życia, groźby użycia siły fizycznej;
- w zakresie agresji fizycznej: klucie, oblewanie, kopanie kolegi lub koleżanki z zamiarem wyrządzenia krzywdy, uderzenia, bójki, pobicia, zabawy poniżające

i wyrządzające krzywdę, dewastacja mienia, znęcanie się nad zwierzętami, nauczyciel:

- a) przerywa zachowanie agresywne,
- b) ustala dane personalne ucznia,
- c) oddziela sprawców od ofiar,
- d) informuje wychowawcę klasy przekazując okoliczności i przebieg zdarzenia, sporządza notatkę służbową,
- e) wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który uczestniczy podczas rozmów z uczniami,
- f) wychowawca powiadamia i wzywa do szkoły rodziców,
- g) zawiera kontrakt z rodzicami i uczniem dotyczący zaprzestania zachowań agresywnych, w spotkaniu uczestniczy pedagog szkolny, protokół ze spotkania
- h) w przypadku kolejnego zachowania agresywnego szkoła powiadamia rodziców na piśmie i organizuje komisję wychowawczą, w której uczestniczy wychowawca, pedagog szkolny, uczeń, rodzice oraz osoba ze służb wspierających szkołę,
- i) zawiadamia rodziców, a także powiadamia policję lub kieruje sprawę do sądu,
- j) w przypadku widocznych obrażeń fizycznych szkoła wzywa lekarza oraz powiadamia rodziców,
- k) w sytuacji kiedy powyższe działania nie odnoszą pożądanych skutków uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 im. Władka Zarembowicza we Wrocławiu.

X. Postępowanie nauczyciela wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy:

- nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, który powiadamia pedagoga szkolnego;
- wychowawca w porozumieniu z pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków;
- wychowawca i pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy;
- wychowawca w porozumieniu z pedagogiem informuje o zdarzeniu rodziców poszkodowanego i sprawcy (jeżeli jest znany);
- wychowawca w porozumieniu z pedagogiem wzywa rodziców sprawcy cyberprzemocy na spotkanie Komisji Wychowawczej. Protokół ze spotkania;
- jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca postępuje zgodnie z Punktowym Systemem Oceniania SSP nr 72.

XI. Postępowanie nauczyciela w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia, że dziecko może być/jest krzywdzone w domu:

- powiadomienie dyrektora szkoły/pedagoga szkolnego;
- przeprowadzenie z dzieckiem rozmowy, z której należy sporządzić notatkę służbową;
- przeprowadzenie rozmowy z rodzicami i sporządzenie notatki służbowej;
- nawiązanie współpracy z instytucjami pomocowymi na terenie dzielnicy, miasta;
- w celu rozwiania jakichkolwiek wątpliwości – zgłoszenie sprawy na policję i zawiadomienie w razie konieczności sądu rodzinnego;
- **przy stwierdzeniu użycia przemocy fizycznej w stosunku do dziecka niezwłocznie udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza (jeśli ofiara doznała obrażeń);**

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły;
- po zapoznaniu się z okolicznościami dyrektor/ pedagog zgłasza sprawę na policję, sporządza wniosek do sądu rodzinnego, informuje MOPS.

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY!!

B. ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI/ PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJACH ZNALEZIENIA LUB POWIĘCIA INFORMACJI O ZNAJDOWANIU SIĘ NA TERENIE SZKOŁY MATERIAŁÓW WYBUCHOWYCH I INNYCH NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI LUB PRZEDMIOTÓW:

I. Postępowanie w przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji, przedmiotów:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora i zapewnienie osobom przebywającym na terenie szkoły bezpieczeństwa (w przypadku zagrożenia dyrektor szkoły podejmuje decyzje o ewakuacji ludzi i mienia);
- uniemożliwienia dostępu osób postronnych do tych przedmiotów i wezwanie policji – tel. 997 lub 112;
- informowanie sił policyjnych o rozkładzie pomieszczeń i co powinno znajdować się w poszczególnych i konkretnych miejscach;
- wyznaczenie pracownika, który będzie „przewodnikiem” sił policyjnych;
- niedotykanie i nieprzemieszczanie podejrzanych, niebezpiecznych przedmiotów lub ładunków;
- zachowanie spokoju i opanowania, aby nie dopuścić do paniki

II. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

(wskazówki do prowadzenia rozmów ze zgłaszającym podłożenie bomby)

- po usłyszeniu słów „Podłożyłem ładunek wybuchowy – bombę” nie należy lekceważyć i wpadać w panikę;
- należy natychmiast powiadomić swoich przełożonych (dyrektora szkoły);
- podczas rozmowy należy zachować spokój i starać się uzyskać od zgłaszającego jak największą ilość informacji;
- tak prowadzić rozmowę, aby stworzyć możliwość zidentyfikowania (choćby w przybliżeniu) sprawcy zamachu;
- należy ocenić: czas przyjęcia ostrzeżenia, płéć dzwoniącego, akcent, stan pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, tło rozmowy, itp.;

należy dążyć do uzyskania odpowiedzi na następujące pytania:

1. *Czy pan/pani podłożyła bombę?*
2. *Kiedy wybuchnie bomba?*
3. *Gdzie jest w tej chwili bomba?*
4. *Jak bomba wygląda?*
5. *Jakiego typu jest ta bomba?*
6. *Co spowoduje wybuch bomby?*
7. *Dlaczego pan/pani podłożyła bombę?*
8. *Skąd pan/pani telefonuje?*

9. *Gdzie pan/pani się w tej chwili znajduje?*

10. *Jak się pan/pani nazywa?*

- nie należy rozpowszechniać samowolnie informacji o otrzymanym zgłoszeniu o podłożeniu bomby, może to spowodować panikę wśród personelu oraz osób postronnych, utrudni działania policji oraz ewentualną ewakuację;
- osoba przyjmująca zgłoszenie staje się świadkiem zdarzenia i będzie na tę okoliczność przesłuchiwana przez policję;

Cechy charakterystyczne dla niebezpiecznych przesyłek:

- a) odręczny lub nieczytelny adres,
- b) nieprofesjonalnie napisany adres,
- c) otwory w kopercie,
- d) twarda koperta,
- e) nierównomierne rozłożenie wagi,
- f) zastrzeżenie (poufne, do rąk własnych, itp.),
- g) wewnętrzna koperta,
- h) podejrzanе opakowanie,
- i) wystające druty lub folie,
- j) zapach,
- k) zawyżona opłata,
- l) błędy ortograficzne,
- m) tłuste plamy, zaolejenia, przebarwienia,
- n) zbyt staranne zapakowanie,
- o) emitowane dźwięki,
- p) brak adresu nadawcy lub jakichkolwiek znaków kto może być nadawcą.

III. Postępowanie w czasie zagrożenia bombowego – ogłoszenie alarmu bombowego:

- do czasu przybycia policji akcją kieruje administrator obiektu, terenu lub osoba odpowiedzialna za jego bezpieczeństwo;
- na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze tj.: pogotowie energetyczne, pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno – kanalizacyjne;
- po przybyciu policji na miejsce incydem bombowego przejmuje ona dalsze kierowanie akcją;
- należy bezwzględnie wykonywać polecenia policji;
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać a o ich lokalizacji należy powiadomić kierujących akcją;
- po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.

IV. Postępowanie w przypadku stwierdzenia posiadania przez ucznia niebezpiecznych przedmiotów typu: petardy, scyzoryki, zapalki, itp.:

- nauczyciel żąda aby uczeń przekazał mu przedmioty niebezpieczne, pokazał zawartość tornistra oraz kieszeni (nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży, szafki oraz teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji), a oddane przedmioty są odpowiednio zabezpieczone;
- o zaistniałym wydarzeniu nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, pedagoga, dyrektora szkoły;

- wychowawca wzywa do szkoły rodziców;
- pedagog, wychowawca w obecności dyrektora przeprowadzają rozmowę z rodzicami, przekazują zatrzymane przedmioty, zobowiązują ich do szczególnego nadzoru nad dzieckiem, z rozmowy sporządzony jest protokół podpisany przez wszystkie strony;
- jeśli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji policję;
- uczeń ponosi konsekwencje zgodnie ze Statutem SSP nr 72.

V. Postępowanie w przypadku otrzymania podejrzonej paczki lub koperty:

- niewolno opróżniać zawartości wszelkich podejrzanych przesyłek, nie przenosić paczki lub koperty;
- nie wolno wdychać oparów, dotykać, sprawdzać smak, przypatrywać się z bliska;
- powiadomić policję lub straż pożarną.

C. ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W SYTUACJI ZAGROŻENIA PRÓBĄ SAMOBÓJCZĄ

Etap I – działania interwencyjne:

- ustalenie i potwierdzenie zagrożenia;
- nie pozostawienie ucznia samego;
- objęcie ucznia opieką, dyskretne przeprowadzenie w bezpieczne miejsce;
- zebranie wstępnych informacji o okolicznościach próby samobójczej;
- wezwanie pomocy (pogotowie, policja, straż jeśli potrzeba);
- zapewnienie dyskrecji interwencji;
- zawiadomienie rodziców;
- powiadomienie organu prowadzącego i organu nadzoru pedagogicznego;

Etap II – działania wspierające:

- zapewnienie pomocy medycznej oraz czuwanie nad kontynuowaniem pomocy psychoterapeutycznej;
- korzystanie z programów poradnictwa kryzysowego adresowanego do poszczególnych grup (np. uczniów, rodziców, nauczycieli);
- objęcie ucznia w szkole szczególną opieką psychologiczno – pedagogiczną;
- dążenie do częstych spotkań z młodym człowiekiem, zachęcanie do rozmów, kontrolowanie postępów w nauce oraz stwarzanie sprzyjających warunków do osiągnięcia sukcesów szkolnych;
- czuwanie nad relacjami z rówieśnikami;
- monitorowanie sytuacji rodzinnej;
- redukcja problemów traumatycznie oddziałujących na ucznia;
- pomoc rodzicom w zrozumieniu reakcji ich dziecka i wskazanie na możliwość skorzystania przez nich samych z pomocy specjalistycznej;
- uświadomienie całemu środowisku ucznia potrzeby jego wsparcia oraz konieczności ograniczania dostępu do środków zagrażających życiu;
- upowszechnienie telefonów zaufania (szczególnie całodobowych) oraz informacji o placówkach interwencji kryzysowych i pomocy psychologiczno – psychiatrycznej;
- współpraca z innymi osobami pomagającymi i wspierającymi ucznia poza szkołą;

- w przypadku wystąpienia sygnałów wskazujących na zagrożenie ponowną próbą samobójczą, konieczne jest kierowanie podopiecznego, najlepiej przez lekarza psychiatrę do szpitala w celu ratowania życia.

Wskazówki dla nauczyciela pracującego w bezpośrednim kontakcie z uczniem po próbie samobójczej :

- opanowanie i akceptacja, niedopuszczalna jest ocena popełnianego czynu, zrozumienie i wsparcie z jednoczesnym nie okazywaniem bezradności czy niechęci wobec problemu;
- zapewnienie ucznia o słuzeniu mu pomocą w miarę możliwości, dawanie poczucia bliskości, niekiedy sama indywidualna rozmowa działa terapeutycznie;
- wzmocnienie poczucia wartości, okazywanie szacunku;
- koncentracja na głównych problemach ucznia i ich pozytywne przeformułowanie, jeśli jest to możliwe;
- zadbanie o maksymalne bezpieczeństwo ucznia;
- nieunikanie tematu śmierci, jeśli uczeń ma potrzebę powiedzenia o tym;
- stwarzanie możliwości wyrażania emocji, wsłuchiwanie się w nie;
- zadbanie o właściwe potraktowanie problemu i relacje w klasie szkolnej oraz z rodzicami (wzmacnianie więzi);

D. WSKAZÓWKI DLA NAUCZYCIELA DO POSTĘPOWANIA Z UCZNIEM, KTÓRY CHCE OKALECZYĆ SIEBIE LUB INNYCH:

- bądź dyrektywny – jeśli czas na to pozwala, poinformuj dokładnie co dziecko ma robić z nogami, rękami, itp., jeśli właśnie chce kogoś uderzyć powiedz „Opuść ręce”, jeśli chce rzucić krzesłem, należy powiedzieć „Postaw krzesło”, jeśli chce kopać „Trzymaj stopy na podłodze”. Unikaj pouczania go czego nie ma robić np.: „Nie bij”, zamiast tego należy udzielić wskazówek co ma robić;
- unikaj niejasnych sformułowań typu: „uspokój się”, a używaj precyzyjnych wyrażen takich jak „Trzymaj ręce na brzuchu”;
- jeśli jest to możliwe należy używać takich technik jak blokowanie w celu uniemożliwienia dosięgnięcia innych czy okaleczania siebie;
- jeśli zajdzie taka potrzeba należy wezwać pomoc, powinno się to zrobić w sposób spokojny nie okazując emocji;
- nie dyskutować o zaistniałej sytuacji w obecności dzieci;
- ważne jest aby uświadomić dziecku, że zachowanie agresywne nie opłaca się.

E. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIĄ (z wyjątkiem śmierci samobójczej):

- poinformowanie nauczycieli/wychowawców;
- przypomnienie zasad kierowania dyskusją z elementami odreagowania z uczniami, na potrzeby godzin wychowawczych, innych lekcji;
- poinformowanie uczniów na forum klasy;
- opowiedzenie o okolicznościach śmierci, uwzględniając życzenia rodziny zmarłego;
- stworzenie możliwości uczestniczenia w ceremonii pogrzebowej, uroczystości o charakterze wspominkowym;

- ocenie potrzeb poprzez monitorowanie stanu psychicznego uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwrócenie uwagi na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
- skonsultowanie sytuacji z pedagogiem lub specjalistą z PPP;
- ułatwienie kontaktu ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

F. ZASADY POSTĘPOWANIA W RAZIE KONIECZNOŚCI POWIADOMIENIA O ŚMIERCI UCZNIĄ:

- powiadomienie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz;
- powiadomienie powinno odbywać się w mieszkaniu, nigdy na klatce, w progu drzwi;
- powiadomienie musi spełniać warunki: dostarczyć niezbędne informacje, udzielić pierwszego wsparcia dla ofiar, ochronić godność i okazać szacunek wobec ofiary, jak i powiadomienie rodziny;
- powiadomienie powinno odbyć się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób najbliższych;
- przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadomioną, o stanie zdrowia osoby powiadomionej (zwłaszcza choroby serca, krążenie, cukrzyca, itp.) - informacje, które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadomionej. Osoby powiadomione mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować sobie wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską;
- powiadomienie o śmierci powinno odbywać się przez co najmniej dwie osoby - jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbyć się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej;
- zawiadomienie powinno być możliwie najprostsze, bez zbędnych informacji i bez dorabiania różnych historii. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie. Należy zachować się empatycznie, w razie potrzeby udzielić wsparcia fizycznego, np. objąć osobę, itp.;
- trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakich będzie wymagała osoba powiadomiona. Udzielone informacje powinny być proste i zwięzłe. Należy unikać drastycznych szczegółów i niepotrzebnych informacji, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy;
- należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego - zaproponować pomoc w zawiadamianiu innych bliskich, zapytać się czy jest coś, co możemy zrobić dla rodziny zmarłego;
- nie należy, po zawiadomieniu o śmierci zostawiać rodziny i bliskich zmarłego samych, bez opieki. Powinien zostać z pracownik socjalny lub psycholog, do momentu aż minie pierwsza reakcja - szok. Aby rodzina ofiary nie czuła się pozostawiona sama sobie, podać namiary instytucji udzielających wsparcia;
- jeżeli rodzina zmarłego nie znajduje się w miejscu zamieszkania, należy powiadomić sąsiadów o potrzebie kontaktu z rodziną, nie udzielać szczegółowych informacji sąsiadom;
- w realiach szkolnych rodzina nie powinna dowiadywać się o śmierci ucznia z mediów lub osób trzecich. Obowiązek informowania leży po stronie dyrekcji/personelu szkoły;
- absolutnie unikać należy powierzenia zadania informowania o śmierci dzieciom, nastolatkom.

G. ZASADY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI W RAZIE EPIZODU PSYCHOTYCZNEGO UCZNIĄ:

- nie pozostawianie ucznia samego;
- reagowanie w sposób łagodny, spokojny;
- wezwanie, wezwanie jeśli to możliwe, pielęgniarki szkolnej;
- przeprowadzenie ucznia w spokojne miejsce;
- nie rozpowszechnianie w szkole informacji o zdarzeniu
- zawiadomienie pogotowia ratunkowego (999,112);
- zawiadomienie i wezwanie rodziców ucznia;
- pozostawienie rozstrzygnięcia, czy jest to psychoza, czy nie, lekarzom.

H. ZASADY POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NISPEŁNIANIA PRZEZ UCZNIĄ OBOWIĄZKU SZKOLNEGO/NAUKI:

W przypadku gdy uczeń posiada godziny nieusprawiedliwione i zachodzi podejrzenie, że opuszcza zajęcia bez wyraźnej przyczyny i wiedzy oraz zgody rodziców należy podjąć następujące kroki:

- wezwanie przez wychowawcę listem poleconym lub telefonicznie rodziców do szkoły w celu wyjaśnienia nieusprawiedliwionych nieobecności;
- powiadomienie przez pedagoga szkolnego w porozumieniu z dyrektorem szkoły policji lub sądu rodzinnego o niespełnianiu przez ucznia obowiązku szkolnego/nauki w razie, gdy przeprowadzone rozmowy z rodzicami nie przynoszą pożądanych skutków lub rodzice odmawiają współpracy, lub gdy nie stawiają się w szkole;
- wychowawca klasy wyciąga konsekwencję wobec ucznia zgodnie ze Statutem SSP Nr 72.

I. ZASADY POSTĘPOWANIA W RAZIE NISZCZENIA PRZEZ UCZNIĄ MIENIA SZKOLNEGO I WYRZĄDZANIA SZKÓD INNYM UCZNIOM:

- przeprowadzenie przez wychowawcę indywidualnej rozmowy z uczniem i ustalenie przyczyn okoliczności zdarzenia;
- wezwanie rodziców ucznia;
- przeprowadzenie przez wychowawcę i pedagoga szkolnego rozmowy z rodzicami ucznia - sprawcy na temat zdarzenia i sposobu naprawienia wyrządzonej szkody - zgodnie z zapisami w Statucie SSP Nr 72;
- powiadomienie policji o zaistniałym zdarzeniu w przypadku braku współpracy rodziców ze szkołą (np. nie stawiają się na wezwanie do szkoły, nie wykazują chęci naprawienia szkody).

Uczniowie, którzy nie przestrzegają Statutu Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 im. Władka Zarembowicza, wchodzą w kolizję z prawem, przejawiają zachowania agresywne lub sprzeczne z ogólnie przyjętymi normami społecznymi w szkole lub poza nią podlegają konsekwencjom wynikającym ze Statutu Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 lub zawartych w procedurach POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH NA TERENIE SPORTOWEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 72 IM. WŁADKA ZAREMBOWICZA.

Dokument przyjęty Uchwałą Rady Pedagogicznej Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 we Wrocławiu z dnia 14.09.2018r.

